10-11 वर्ष | आठवडा 2

विज्ञान-पर्यावरण

1. वनस्पती: ते त्यांच्या निवासस्थानासाठी कसे अनुकूल आहेत?

2. मला वाटते

3. लिहा

4. कापा आणि चिकटवा

5. बागकाम : कंपोस्ट तयार करणे

6. बागकाम : बागकामासाठी साधने

7. बागकाम : तरुण वनस्पतिशास्त्रज्ञ क्विझप्रश्नमंजुषा

8. बागकाम : लागवड मार्गदर्शक

9. बागकाम : तुमच्या बागेची योजना करा

10. वस्तीशी जुळवून घेणे

11. व्हेन आकृती- डेटा

12. निसर्गात शांत चालणे

13. प्रत्येक जीवाला लेबल लावा

14. आठवा आणि लिहा

15. हरवलेली वस्तू शोधा

16. अन्न घटक

17. प्रश्नमंजुषा

18. जीवनसत्त्वे आवश्यक

19. कमतरता रोग

20. अन्नातील भेसळ

वनस्पती: ते त्यांच्या निवासस्थानास कसे अनुरूप

खाली दिलेल्या प्रतिमा पहा. प्रत्येक वनस्पती त्याच्या निवासस्थानास कशी योग्य आहे हे समजावुन सांगा.

1. निवडुंग /कॅक्टस गरम आणि कोरड्या क्षेत्रात वाढत आहे.

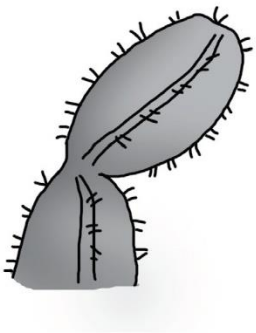

2. तलावातले तण पाण्याच्या पृष्ठभागाखाली वाढतात.

3. गवत वाळलेल्या किंवा गवतामध्ये वाढणारी डेझी.

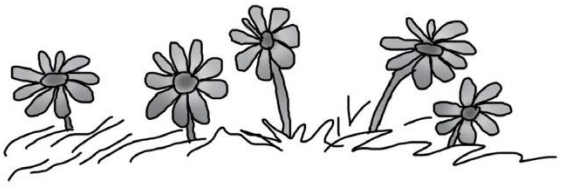

या दोन पिवळ्या रंगाची फूले येणारे रानटी फुलझाड वनस्पती पहा. आपणास असे वाटते की एखाद्या झाडाखाली वाढले आहे? स्पष्ट करणे.

www.printlearncenter.com by hp

मला वाटते

खालिल दिलेल्या परिस्थितीत आपल्या सकारात्मक किंवा नकारात्मक भावना लिहा.

एखादा मुलगा दुसऱ्या मुलाची क्रिकेट बॅट उधार घेतो आणि हरवतो.
सकारात्मक भावना
नकारात्मक भावना

एक मुलगी एका मैत्रिणीबरोबर योजना बनवते आणि दुसरीला व्यस्त असल्याचे सांगते.
सकारात्मक भावना
नकारात्मक भावना

तुमचा भाऊ म्हणतो की तो खोली स्वच्छ करेल पण करत नाही
सकारात्मक भावना
नकारात्मक भावना

तुम्ही चांगले वाचक नाही आणि वर्गासमोर वाचण्यात तुम्हाला लाज वाटते.
सकारात्मक भावना
नकारात्मक भावना

आपले शिक्षक आपल्याला शाळेत नंतर खुर्च्या टेबल वर ठेवण्यास सांगतात.
सकारात्मक भावना
नकारात्मक भावना

खेळाच्या मैदानावर तुम्हाला पाकीट सापडले.
सकारात्मक भावना
नकारात्मक भावना

www.printlearncenter.com by hp

लिहून काढा

आमच्या पर्यावरणासाठी पुनर्वापर करण्याचे महत्त्व. खाली दिलेले कीवर्ड वापरा.

मुख्य शब्द

जागतिक	कच्चा	कचरा	जबाबदार
तापमानवाढ	प्लास्टिक	प्रदुशण	वातावरण

www.printlearncenter.com by hp

कापा आणि चिटकवा

प्रत्येक प्राणी त्याच्या निवासस्थानाशी जुळण्यासाठी एक रेषा काढा.

वर दर्शविलेल्या वस्तीत आढळलेल्या प्राण्यांची चित्रे कापून चिटकवा.

बागकाम : कंपोस्ट (खत) बनवणे

कंपोस्टिंग म्हणजे सेंद्रिय पदार्थ तोडणे. लॉन्स, बागा आणि शेतांसाठी स्वस्त खत बनवण्यासाठी कंपोस्टिंग उपयुक्त आहे. आपण कंपोस्टेबल असलेले साहित्य ओळखू शकता आणि त्यांना हिरव्या रंगात रंगवू शकता का? नॉन-कंपोस्टेबल पदार्थांना तपकिरी रंगात रंगवा.

www.printlearncenter.com by hp

बागकाम : बागकामासाठी वापरली जाणारी साधने

बागकामाची साधने आपले काम आपल्या सुशोभित बागा वाढविणे सोपे करतात. बागकाम करण्याच्या साधनांशी तुम्ही परिचित आहात का? बागकाम साधनांचे नाव ओळखा आणि ते बॉक्समध्ये लिहा. आपण कीवर्डचा वापर करू शकता.

Keywords		
Fertilizer (खत)	Lawn mower (लॉन मॉवर)	Pruners (प्रूनर्स)
Hoe (लांब दांड्याचे फावडे)	Watering can (पाणी आणणारे / शिंपडणारे कॅन)	Shovel (फावडे)
Axe (कुऱ्हाड)	Garden Hose (गार्डन होज - रबरी नळी)	Garden trowel (खुरपे)

www.printlearncenter.com by hp

बागकाम : तरुण वनस्पतिशास्त्रज्ञ प्रश्नमंजुषा

वनस्पती आणि झाडांचे नाव ओळखा. शब्द शोधातील नावे शोधण्याचा प्रयत्न करा. नावे आडवी, उभी, तिरपी किंवा अतिव्यापी दिसू शकतात. तुम्हाला ती सापडतील त्याप्रमाणे नावांना गोल करा.

d	a	l	o	e	v	e	r	a	b	x	y	r	z	g	h	k	b
r	p	i	j	t	o	o	r	t	e	e	b	y	l	n	o	c	a
s	x	d	x	t	n	s	v	p	c	o	c	o	n	u	t	i	x
t	v	u	l	d	z	u	b	g	a	s	d	h	k	h	u	t	r
h	m	s	e	d	k	c	l	w	c	d	v	a	i	k	l	s	c
j	c	r	m	p	q	s	a	d	t	e	a	k	e	c	s	m	l
l	y	t	o	c	w	i	k	r	f	g	q	z	n	g	i	u	t
m	e	e	n	b	d	b	b	r	i	n	j	a	l	a	q	r	m
e	z	p	e	u	r	i	g	b	s	u	t	c	a	c	a	d	e
k	r	o	s	e	y	h	a	m	j	k	i	o	l	c	g	d	m

www.printlearncenter.com by hp

बागकाम : रोपण मार्गदर्शक

वनस्पती योग्य प्रकारे वाढण्यासाठी बियाणे कसे लावायचे हे जाणून घेणे खूप महत्वाचे आहे. खाली दिलेल्या प्रतिमा कापा आणि लागवड आणि बियाणे वाढविण्याच्या योग्य अनुक्रमात पेस्ट करा.

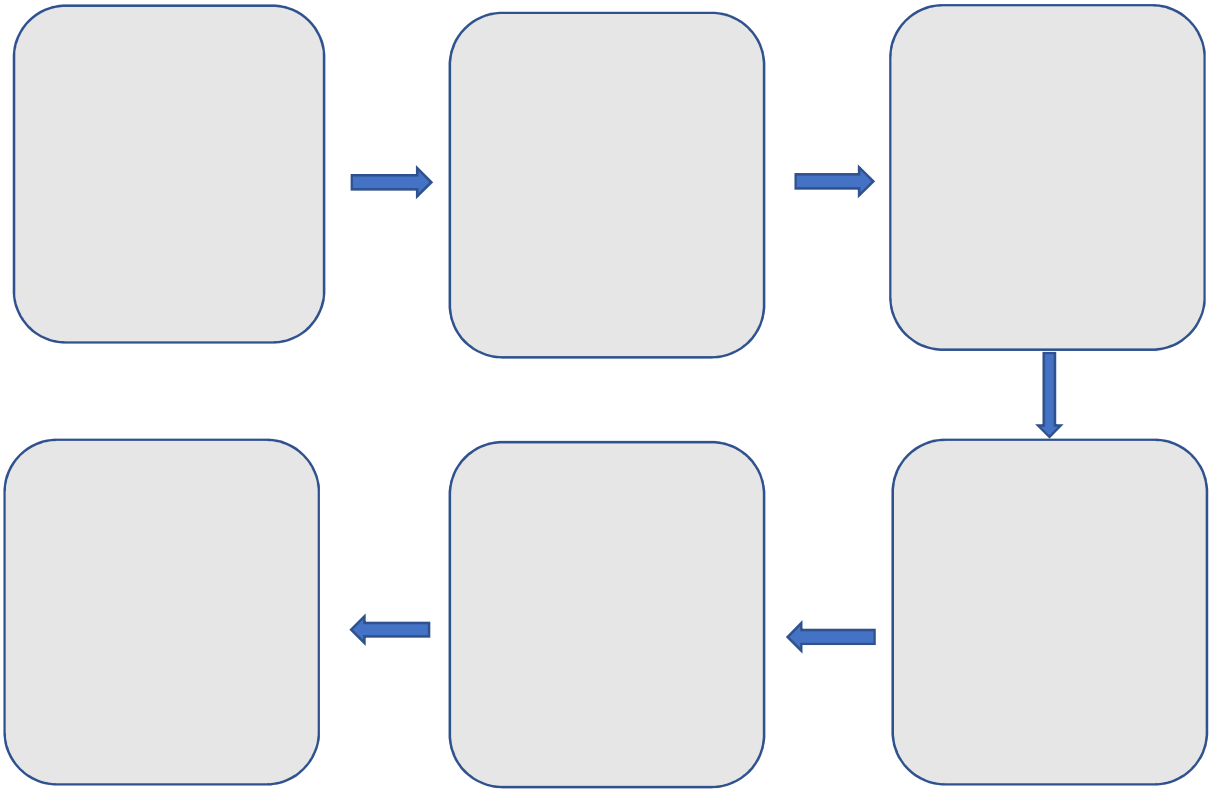

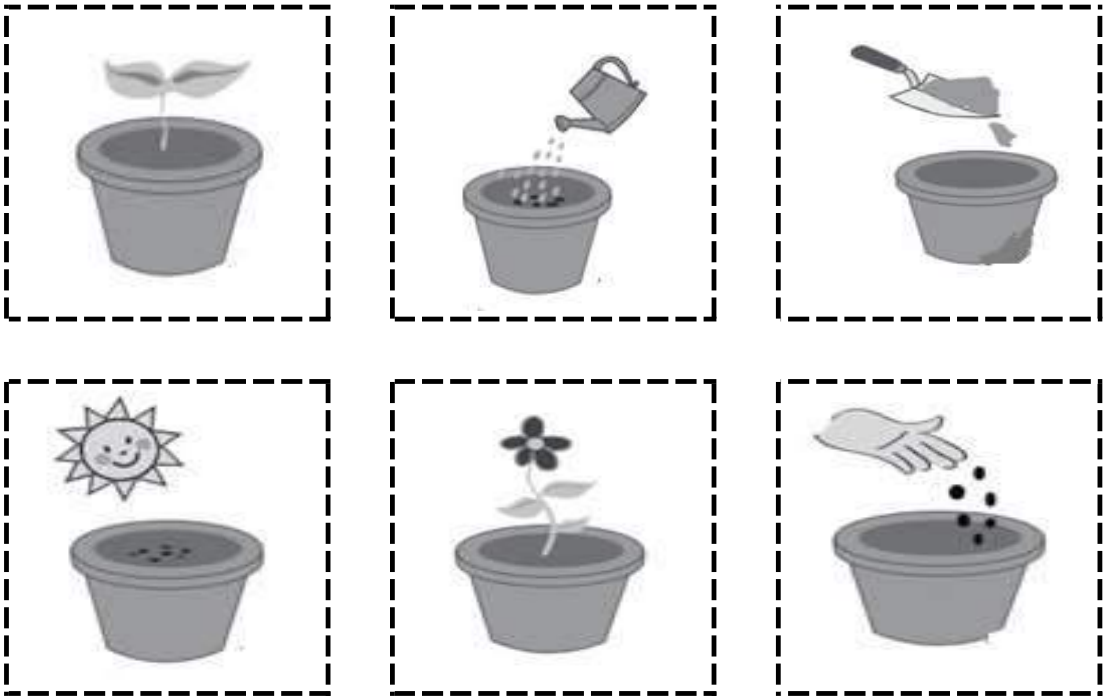

www.printlearncenter.com by hp

बागकाम : बागेचे नियोजन करा

तुम्हाला स्वतःची बाग तयार करायची आहे का? आपली सर्व कल्पनाशक्ती लावण्यासाठी या दिलेल्या जागेचा वापर करा. आपण आपल्या बागेला फुलझाडे, झाडे, पाण्याचे शरीर आणि कुंपण ाने काढू शकता आणि रंगवू शकता किंवा आपण वर्तमानपत्रातील कट आउटवापरू शकता आणि त्यांना जागेत पेस्ट करू शकता. आपल्या इच्छेनुसार डिझाइन करा, ते कापा आणि आपल्या भिंतीवर चिकटवा.

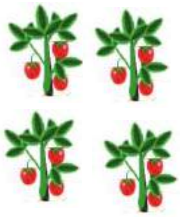

www.printlearncenter.com by hp

अधिवास अनुकूलन

चित्राकडे पहा.

प्रत्येक प्राणी त्याच्या निवासस्थानाशी कसा जुळवून घेतो ते समजावून सांगा.

वाळवंट कोल्हा गरम व कोरड्या जागी राहतो.

चिचुंद्री गडद भूमिगत बोगद्यात राहते.

एक डॉर्महाउस/ रानउंदीर रात्री सक्रिय असतो आणि झुडपे आणि झाडींवर चढतो.

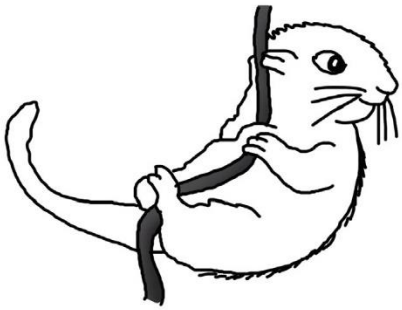

आर्क्टिक कोल्हा थंड ठिकाणी राहतो.

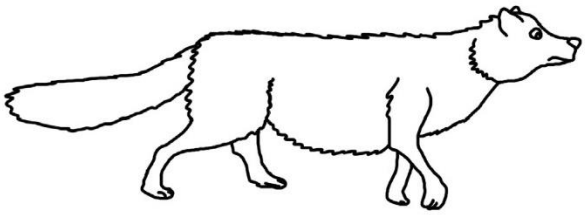

www.printlearncenter.com by hp

VENN DIAGRAM - DATA (वेन डायग्रॅम - माहिती)

सूचना

१. खाली काही मुलांची माहिती दिली आहे.
२. वेन डायग्रॅम मधील माहितीचा अभ्यास करा.
३. खाली विचारलेल्या प्रश्नांची उत्तरे द्या.

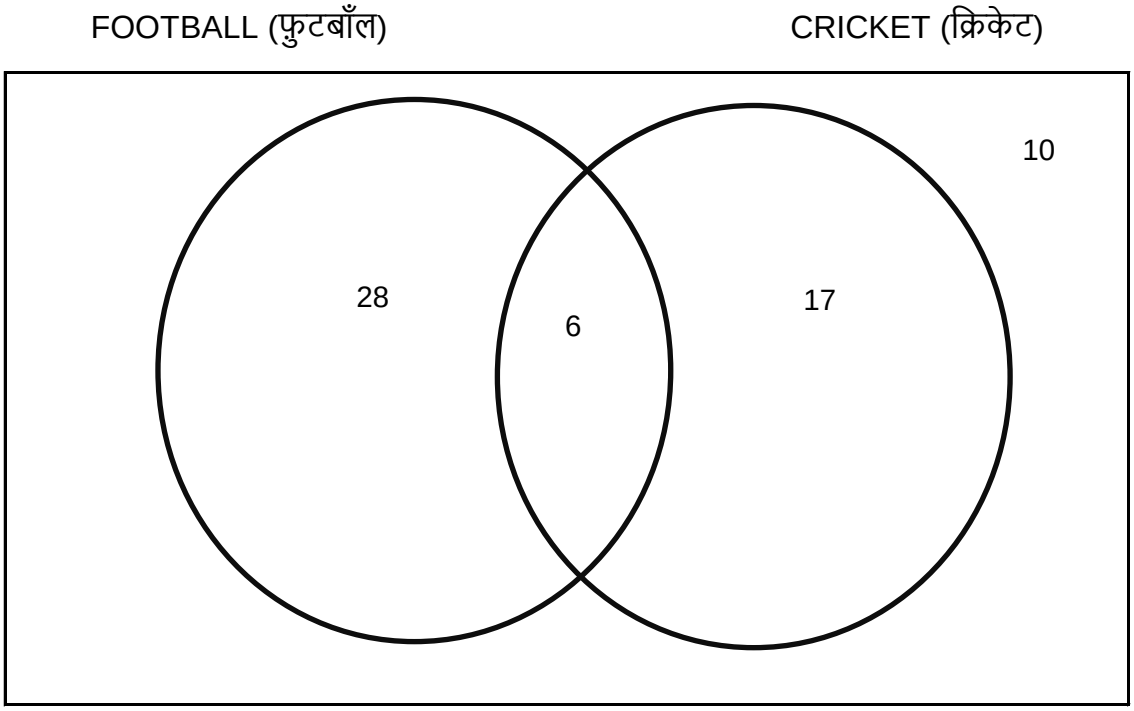

वरील वेन डायग्रॅम चा अभ्यास करून खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या.

1. किती मुलांना फक्त क्रिकेट आवडते?

2. किती मुलांना क्रिकेट आणि फुटबॉल दोन्ही आवडते?

3. किती मुलांना फुटबॉल आवडत नाही?

4. किती मुलांना फुटबॉल किंवा क्रिकेट आवडते?

5. किती मुलांना फुटबॉल आणि क्रिकेट दोन्ही आवडत नाही?

6. किती मुलांना फुटबॉल ही आवडत नाही आणि क्रिकेटही आवडत नाही?

7. वर्गात एकूण किती मुले आहेत?

8. किती मुलांना फुटबॉल आवडते?

9. किती मुलांना फुटबॉल आणि क्रिकेट आवडत नाही?

10. किती मुलांना फक्त फुटबॉल आवडते?

www.printlearncenter.com by hp

शांतपणे निर्सगाचा फेरफटका

20 मिनीट साठी शांतपणे निसर्गाचा फेरफटका मारायला जा व तेव्हा तुमच्या काय लक्षात आले हे टिपून घ्या. फेरफटका मारताना तुम्हाला कोणते आवाज ऐकू आले, ते लिहून घ्या. खाली काही उदाहरणे दिली आहेत. शेवटी तुम्हाला किती गुण मिळाले ते तपासा.

कार चा हॉर्न	माझ्या श्वासाचा आवाज	

गुणफलक	
10	
9-6	
2-5	

www.printlearncenter.com by hp

प्रत्येक जीव लेबल करा

खाली दिलेल्या दोन वुडलँड अन्न साखळी पहा. उत्पादक, प्राथमिक ग्राहक, दुय्यम ग्राहक आणि तृतीय क्रमवार ग्राहक ओळखा. प्रत्येक चौकोनात P, PC, SC किंवा TOC लिहून प्रत्येक जीव लेबल करा.

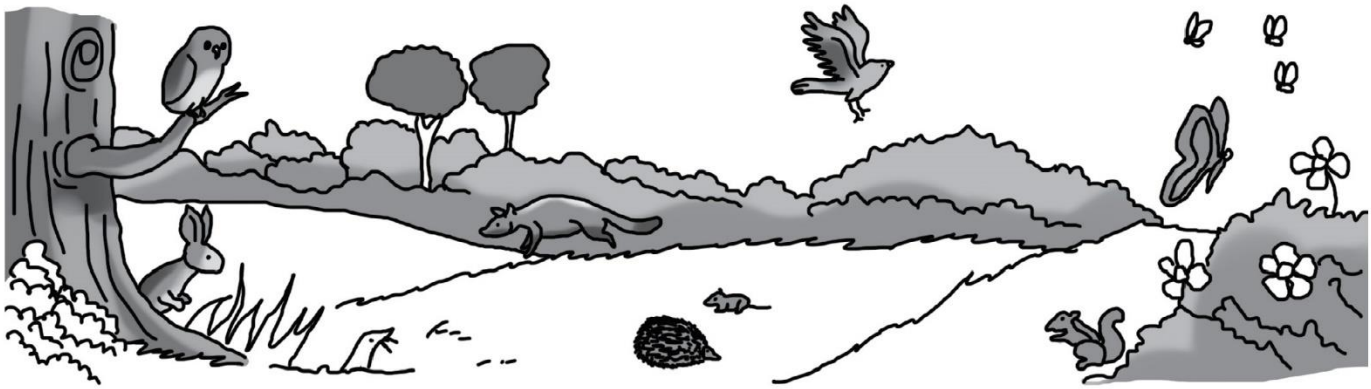

वनस्पती ☐ वुडमाऊस ☐ बहिरी ससाणा ☐

वनस्पती ☐ कीटक ☐ चिचुंद्री ☐ घूबड ☐

ह्या अन्न साखळी तीळ बहिरी ससाणा ची शिकार आणि चिचुंद्री ची शिकारी चे नाव द्या.

www.printlearncenter.com by hp

आठवा आणि लिहा

आपण काय खाल्ले आहे याचा विचार केला आहे का? आपले आरोग्य आपण खात असलेल्या अन्नावर अवलंबून असते. आपण खाल्लेल्या पदार्थात कार्बोहायड्रेट्स, चरबी, प्रथिने, जीवनसत्त्वे आणि खनिजे आणि राघगे असे भिन्न घटक असतात. प्रत्येक अन्न यापैकी एक किंवा अधिक घटकांमध्ये समृद्ध आहे. अन्नातील या प्रत्येक घटकात आपल्या शरीरात कार्य करण्यासाठी भिन्न कार्य असते. तसेच या प्रत्येक घटकाच्या कमतरतेमुळे विशिष्ट प्रकारचे रोग होतात.

या घटकांमध्ये समृद्ध असलेल्या अन्नाचे नाव निर्दिष्ट करा आणि त्यांच्या कमतरतेमुळे होणा-या रोगांचे नाव द्या. खाली दिलेली सारणी पूर्ण करण्यासाठी इंटरनेट वरून माहिती मिळवा.

अन्न घटक	समृद्ध अन्न	कमतरतेमुळे होणारा रोग
कर्बोदकांमधे		
चरबी		
प्रथिने		
व्हिटॅमिन ए		
व्हिटॅमिन बी		
व्हिटॅमिन सी		
व्हिटॅमिन डी		
व्हिटॅमिन के		
खनिजे		
पाणी		

www.printlearncenter.com by hp

गहाळ वस्तू शोधा

येथे प्रत्येकामधून गहालअसलेल्या काही जेवण वस्तूसह आहेत, गहाळ वस्तु काय आहे ते ठरवा आणि प्रत्येक जेवण शिल्लक आहाराचा भाग बनवा.

- उकडलेले बटाटा
- कोबी
- गाजर
- _____

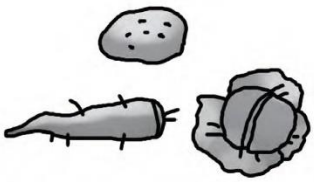

- पिझ्झा (चीज आणि टोमॅटो टॉपिंग)
- _____

- उकडलेले भात
- हिरव्या कोकरू काप/ ग्रीन लम्ब चॉप
- खारवून वाळवलेले डुकराचे मांस/ बॅकॉन
- _____

- चिकन ड्रमस्टिकक्स
- वाटाणे
- _____

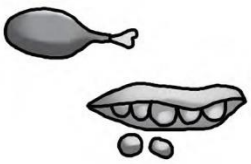

ा कोशिंबिरीसाठी वापरण्यात येणारा एक पाला व त्याचे झाड/लट्टूस

- वसंत कांदा / पाती कांदा
- किसलेले गाजर
- ब्रेड
- _____

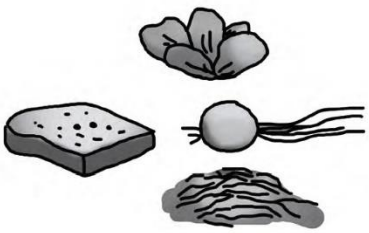

www.printlearncenter.com by hp

अन्न घटक

अन्न घटकांसह अन्न घटक जुळवा

Column A	Column B
carbohydrates and fats	protective food
proteins	causes loss of vision
vitamins and mineral	energy-giving food.
dietary fibers	causes the disease called goiter.
iodine deficiency	they help us in easy digestion of food.
lack of vitamin a	body-building food

www.printlearncenter.com by hp

प्रश्नोत्तरी

स्टेटमेंट बरोबर असल्यास बॉक्स हिरव्या रंगात आणि स्टेटमेंट खोटे असल्यास लाल.

1. प्रथिने, चरबी, फायबर, कर्बोदकांमधे आणि जीवनसत्त्वे नसतानाही आपल्याला आळशी बनते.
2. निरोगी अन्नामुळे मेंदूचा विकासही थांबतो.
3. निरोगी अन्न खाल्ल्याने आपल्याला गुबगुबीत शरीर मिळते.
4. आमचे अन्न हे आपल्या वाढीचे महत्त्वपूर्ण घटक बनते.
5. आपण निरोगी अन्न खाल्ले तर आपले शरीर लठ्ठ होते.
6. जंक फूड आपल्याला निरोगी बनवते.
7. जर आपल्याला निरोगी आयुष्याचा आनंद घ्यायचा असेल तर आपण संतुलित आहार घेतला पाहिजे.

www.printlearncenter.com by hp

जीवनसत्त्वे आवश्यक

व्हिटॅमिनची आपल्या शरीराला आवश्यक असलेल्या कारणास्तव जुळवा. व्हिटॅमिनपासून ते आवश्यक असलेल्या योग्य कारणास्तव एक रेषा काढा.

व्हिटॅमिन ए	यामुळे शरीराची दुरुस्ती यंत्रणा योग्य प्रकारे कार्यरत राहते
व्हिटॅमिन बी	यामुळे हाडे आणि दात यांना आवश्यक खनिजे शोषून घेण्यास सक्षम करते
व्हिटॅमिन सी	निरोगी स्नायूंसाठी
व्हिटॅमिन डी	एक निरोगी श्वसन प्रणाली आणि चांगली रात्र दृष्टीसाठी

आपल्या शरीरास आवश्यक असलेल्या कारणास्तव खनिजेशी सामना करा. खनिज ते आवश्यक आहे त्या योग्य कारणास्तव एक रेषा काढा.

कॅल्शियम	निरोगी रक्तासाठी
लोह	कार्यक्षम शरीर रसायनशास्त्र सुनिश्चित करण्यासाठी
फॉस्फरस	निरोगी हाडे आणि दात यासाठी
आयोडीन	निरोगी हाडे आणि दात यासाठी

www.printlearncenter.com by hp

कमतरतेचे रोग

योग्य कमतरतेच्या रोगासाठी जीवनसत्व जुळवा. योग्य कमतरतेच्या रोगासाठी व्हिटॅमिनपासून एक ओळ काढा.

व्हिटॅमिन ए	रीकेट्स
व्हिटॅमिन बी	रात्रीचा अंधत्व
व्हिटॅमिन सी	बेरी-बेरी
व्हिटॅमिन डी	स्कर्वी

खाली विविध आजारांच्या कमतरतेमुळे होणा्या काही आजारांची व्याख्या खाली या रोगांचे नाव लिहा.

1. शरीराची दुरुस्ती यंत्रणा तुटते ज्यामुळे सांध्यातील वेदना होतात आणि रक्तस्त्राव होतो, वि्शेषत: हिरड्या

   _____

2. अशक्त स्नायू आणि शेवटी अर्धांगवायू होणारा आजार.

   _____

3. हाडे मऊ आणि विकृत होतात कारण खनिजे शोषली जात नाहीत.

   _____

4. श्वसन प्रणालीचा एक संसर्ग.

   _____

www.printlearncenter.com by hp

अन्न भेसळ

अन्नामध्ये भेसळ करण्याच्या पुढील प्रश्नांसाठी योग्य पर्याय निवडा.

1. जाणीवपूर्वक जोडल्या जाणाऱ्या पदार्थाला जेवणाच्या स्वभावावर आणि गुणवत्तेवर परिणाम होतो _____
   a. अन्न विष b. अन्न भेसळ करणारा
   c. अन्न दूषित d. अन्न साहित्य

2. आम्ही कधी म्हणतो की पीएफए कायद्यानुसार अन्नामध्ये भेसळ केली जाते?
   a. जर तो एखाद्या आजार झालेल्या प्राण्याकडून मिळाला असेल तर
   b. जर मसाले त्यांच्या सारशिवाय विकले गेले तर
   c. कोणतीही घटक आरोग्यासाठी हानिकारक असल्यास
   d. नमूद केलेले सर्व

3. विधान १: काही तेले तयार करण्याच्या प्रक्रियेत निकेल एक उत्प्रेरक म्हणून जोडले जाते.
   विधान २: निकेलचे सेवन करणे आरोग्यास हानिकारक आहे.
   a. खरे, खोटे b. खरे, खरे
   c. खोटे, खोटे d. खोटे खरे

4. विधान १: पॅक केलेल्या वस्तूंपेक्षा मोकळेपणाने विकल्या गेलेल्या वस्तूंमध्ये भेसळ जास्त होते.
   विधान २: भरीव गठ्ठ्यांपेक्षा पावडर आणि पेस्टचे प्रकार भेसळयुक्त असतात.
   a. खरे, खोटे b. खरे, खरे
   c. खोटे, खोटे d. खोटे खरे

5. भेसळ कोणत्या टप्प्यात होते?
   a. निर्माता b. वितरक
   c. किरकोळ विक्रेता d. नमूद केलेले सर्व

6. खालीलपैकी कोणती व्यभिचारी आहे?
   a. युरिया b. कीटकनाशके
   c. चहा मध्ये लोह दाखल d. नमूद केलेले सर्व

7. भेसळ करणाऱ्यांना का जोडले जाते?
   a. उत्पादनांचे शेल्फ लाइफ वाढविणे. उदा .- युरिया
   b. चव रंग आणि देखावा सुधारण्यासाठी
   c. त्याच किंमतीत कमी प्रमाणात विक्री करणे
   d. सर्व उल्लेखित

8. खालील पैकी कोणते कारण अर्थव्यवस्थेवरील भेसळीचा परिणाम दर्शवितो?
   a. भेसळ → आजारी पडलेले लोक उपचारांवर पैसे खर्च करतात
   b. व्यभिचार → लोक आजारी पडतात → कोर्टाचे खटले
   c. भेसळ → लोक आजारी पडणे उपचार किंवा कोर्टाच्या खर्चासाठी पैसे खर्च करणे
   d. नमूद केलेले काहीही नाही

www.printlearncenter.com by hp